

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-06-000 151
Бања Лука, 3.4.2007. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија мр Вељко Икановић, као предсједник вијећа, а судије Војислав Димитријевић и Горана Микеш као чланови вијећа, уз учешће записничара Сандре Ђукић, у кривичном предмету против оптуженог М. С. због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. преузетог КЗСФРЈ, одлучујући о жалби Окружног тужиоца из Требиња, изјављеној против пресуде Окружног суда у Требињу број К-5/05 од 27.3.2006. године, након сједнице вијећа одржане дана 3.4.2007. године на којој су присуствовали Републички тужилац Светлана Брковић, оптужени М. С. и његов бранилац Б. Ч., адвокат из С., донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба Окружног тужиоца из Требиња, и пресуда Окружног суда у Требињу број К-5/05 од 27.3.2006. године се потврђује.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Требињу број К-5/05 од 27.3.2006. године (у даљем тексту: побијана пресуда) на основу одредби члана 290. тачка а) и в) Закона о кривичном поступку ослобођен је од оптужби оптужени М. С. да је починио кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. преузетог Кривичног закона СФРЈ, чињенично поближе описаног том пресудом, те је одлучено да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Жалбу је благовремено изјавио Окружни тужилац из Требиња због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом овоме суду да жалбу уважи, побијану пресуду преиначи тако што ће донијети осуђујућу пресуду или укине и одржи претрес.

Одговор на жалбу је поднио бранилац оптуженог са приједлогом да се жалба тужиоца одбије као неоснована, а првостепена пресуда потврди.

На сједници вијећа тужилац је у цијелости остао код жалбе изјављене од стране Окружног тужиоца из Требиња, а бранилац оптуженог код одговора на жалбу, којем се придружио и оптужени.

Не стоје наводи изнесени у жалби тужиоца да је чињенично стање у овој кривичној ствари остало непотпуно утврђено зато што првостепени суд није поставио додатна питања заштићеном свједоку. Тачно је да тужилац није поставио захтјев за саслушање заштићеног свједока у смислу одредбе члана 15. Закона о заштити свједока у кривичном поступку, како то правилно уочава првостепени суд. Овај свједок је са мјерама заштите саслушан у сасвим другом кривичном поступку, пред другим судом и по другој оптужби. Из стања предметног списка произилази да у овом кривичном поступку није утврђивана потреба за саслушањем заштићеног свједока у смислу одредбе члана 16. Закона о заштити свједока у кривичном поступку, нити је оптуженом и његовом браниоцу омогућено да се жали на одлуку вијећа у смислу одредбе члана 17. истога закона. Жалба, али и првостепени суд, погрешно прихватају да мјере заштите свједока у једном кривичном поступку обавезују исти или други суд у другом кривичном поступку. Дакле, да би свједок имао карактер заштићеног потребно је о томе да одлучује надлежно вијеће у сваком поједином кривичном поступку без обзира што се је то исто лице имало својство заштићеног свједока у другом кривичном поступку. За овај суд неприхватљива је чињеница да судећем вијећу пред првостепеним судом није био познат идентитет овог заштићеног свједока, а како то произилази из дописа првостепеног суда од 1.12.2005. године, те дописа Врховног суда Федерације Босне и Херцеговине број Кзс-2/05 од 9.12.2005. године. Мјере заштите могу бити управљене само према странкама и јавности уопште, а никако према судећем вијећу које је на тај начин онемогућено да цијени вјеродостојност таквога исказа у смислу одредбе члана 287. став 2. Закона о кривичном поступку. Стога није било законског основа за постављање додатних питања на које се жалба тужиоца позива. Треба имати у виду и то да је одредбом члана 23. Закона о заштити свједока у кривичном поступку прописано да суд не може заснивати пресуду искључиво на основу доказа саслушањем заштићеног свједока, те да тужилац није предложио нити један други доказ који би поткријепио тврдњу да је оптужени извршио силовање тог заштићеног свједока, како му се то ставља на терет оптужницом. Првостепени суд правилно уочава да овај заштићени свједок, истина у другом кривичном поступку, говори о наводном силовању извршеном од стране оптуженог у односу на неко друго лице, што му се не ставља на терет оптужницом, док не говори о томе да ли је она била силована од стране оптуженог или не, а што је у потпуности нелогично. Имајући у виду све напријед изнесено правилан је закључак првостепеног суда да у току поступка није доказано да је оптужени учинио кривично дјело које му се ставља на терет те га ослободио од оптужбе на основу одредбе члана 290. тачка в) Закона о кривичном поступку.

Првостепени суд је са дужном пажњом и систематичношћу оцјењивао вјеродостојност исказа свједока Х. К., а везано за одвођење А. Х., а која се оцјена без успјеха покушава жалбом довести у питање. Првостепени суд исправно повезује исказе свједока А. Х.1 и Ш. Ф., те их сучељава са исказом свједока Х. К. Са пуним правом првостепени суд поклања вјеру исказу свједока А. Х.1, који као син несталог А. Х. има статус оштећеног у овом кривичном поступку и јасан интерес да се пронађу и процесуирају лица одговорна за смрт његовог оца. Због тога треба вјеровати овоме свједоку у погледу ријечи његове мајке, а која је била очевидац овога догађаја. У складу са исказом свједока А. Х.1 је и исказ свједока Ш. Ф., чија се вјеродостојност уопштено оспорава жалбом. Исто тако првостепени суд исправно анализира противрјечности у

исказу свједока Х. К., дајући при томе ваљане разлоге које у цијелости прихвата и овај суд. Ако се има у виду да је првостепени суд прихватио исказе свједока који су потврдили да се оптужени дана 9.6.1992. године, када је према утврђењу истога суда одведен А. Х., оптужени М. С. није налазио у Ф., онда је исправан закључак да ни ову оптужбу тужилац није успио да докаже. Према томе исправна је и на закону заснована побијана пресуда којом се оптужени ослобађа од оптужбе на основу одредбе члана 290. тачка в) Закона о кривичном поступку, а у погледу одвођења А. Х.

Исправан је став првостепеног суда да није сваки принудни рад цивила противправан у условима оружаног сукоба, те се са правом позива на одредбу става 2. члана 40. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.8.1949 године (у даљем тексту: Конвенција). У свјетлу ове одредбе Конвенције треба посматрати став првостепеног суда да одговорност за упућивање жена на принудан рад почива на онима који су донијели одлуку да се цивили шаљу на такав рад, а не на онима који су задужени за неку конкретну војну операцију. И заиста по мишљењу и овога суда оптужени као неспорно задња карика у ланцу командовања, није та личност од које се може очекивати да оцјењује да ли је у конкретном случају било противправно слати жене на принудни рад. Стога није било довољно позвати се само на одредбе Конвенције већ је требало у чињеничном дијелу оптужнице конкретизовати у чему се састоји противправност принудног рада, дистанцирајући га од принудног рада који је дозвољен. Обзиром да је тужилац ово пропустио учинити, првостепени суд је правилном примјеном одредбе члана 290. тачка а) Закона о кривичном поступку оптуженог ослободио од оптужбе по овој тачци оптужнице, јер радње оптуженог како су оптужницом одређене не садрже све елементе предметног кривичног дјела.

Имајући све напријед наведено у виду жалба тужиоца се указује као неоснована, па је исту ваљало одбити, а побијану пресуду потврдити на основу овлашћења прописаног одредбом члана 319. Закона о кривичном поступку.

Записничар
Сандра Ђукић

Предсједник вијећа
мр Вељко Икановић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић